

Matti Semi vas

Kirjallinen kysymys äärioikeiston toistuviin rasistisiin tapahtumiin puuttumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Tuusniemellä Pohjois-Savossa järjestettiin elokuussa 2020 festivaalitapahtuma, jossa esiintyi äärioikeistolaista metallimusiikkia soittavia bändejä. Lisäksi esiintyjissä oli valkoisten ylivaltaa korostavia punk- ja neofolk-yhtyeitä. Tapahtuman majoitusalueella oli esillä avoimesti hakaristilippuja. Tapahtumaan osallistui Savon Sanomien mukaan muutama sata ihmistä ympäri Suomea. Tapahtuma järjestettiin viihdekeskus Hojo Hojon tiloissa, ja sitä oli mainostettu netissä ja lippuja oli myyty 60 euron hintaan. Mainoksissa ei ilmoitettu järjestäjää, eikä tilaisuudesta ollut annettu ennakotietoa poliisille.

Tuusniemen tapahtuma oli yksi suurimmista uusnatsien tapahtumista Suomessa pitkään aikaan, sillä esimerkiksi pääkaupunkiseudulla monet ravintolat eivät ota uusnatsien yhtyeitä esiintymään. Nämä bändit eivät ole moneen ravintolan tervetulleita rasististen sanoitusten ja rekvisiitan takia. Tuusniemellä esiintyi kuitenkin 10–15 yhtyettä, joista valtaosa oli valkoista ylivaltaa kannattavia, juutalaisvastaisia, rasistisia tai avoimesti uusnatseja kannattavia yhtyeitä. Viihdekeskus Hojo Hojon johtaja oli Savon Sanomien tietojen mukaan paikalla, kun uusnatsien tapahtuma järjestettiin. Häneltä ei kuitenkaan ole saatu lausuntoa siitä, miksi ja miten äärioikeiston tapahtuma on järjestetty viihdekeskuksen tiloissa.

Kansanedustaja Veronika Honkasalo on kirjallisessa kysymyksessään joulukuussa 2019 käsitellyt ääriliikkeiden tilaisuuksia itsenäisyyspäivänä ja vedonnut muun muassa YK:n rotusyrjinnän vastaiseen sopimukseen. Sen mukaan sopimusvaltioiden on tuomittava kaikki propaganda ja kaikki järjestöt, joiden perustana ovat aatteet tai opit jonkin rodun tai samaa ihonväriä tai etnistä alkuperää olevan henkilöryhmän paremmuudesta tai jotka pyrkivät perustelemaan tai edistämään rotuvihaa ja syrjintää missä muodossa tahansa. Honkasalo kysyi kysymyksessään muun muassa poliisin keinoja ja valmiutta puuttua radikaalien ääriliikkeiden toimintaan. Vastauksessaan ministeri Ohisalo kirjoittaa, että suojelupoliisi seuraa väkivaltaisten ääriliikkeiden ja niihin liittyvien henkilöiden toimintaa yhteistyössä paikallispoliisin kanssa.

Ministeri Ohisalo totesi vastauksessaan edustaja Honkasalolle, että väkivaltaisten ääriliikkeiden toimintaa on ennaltaehkäisty suunnitelmallisesti vuodesta 2012 lähtien, jolloin hallitus hyväksyi ensimmäisen kansallisen toimenpideohjelman.

Tuusniemen tapahtuma ei ole kuitenkaan yksittäistapaus, sillä vastaavia tapahtumia on järjestetty useita Pohjois-Savossa myös aiemmin. Esimerkiksi toissa vuonna se järjestettiin Nilsissä. Tätä

Kirjallinen kysymys KK 626/2020 vp

tapahtumaa kutsuttiin Euroopan suurimmaksi uusnatsien musiikkifestivaaliksi, ja osallistujia oli enemmän kuin Tuusniemen tämän vuoden tapahtumassa. Näin ollen on hyvin todennäköistä, että uusnatsien tapahtumat tulevat toistumaan Pohjois-Savon alueella myös tulevaisuudessa, jos niihin ei puututa.

Kokoontumisvapaus ja sananvapaus ovat keskeisiä perus- ja ihmisoikeuksia, eikä niitä tule rajoittaa kevyesti. Myöskään musiikin sensurointi tai konserttien kieltäminen eivät onneksi ole tätä päivää. Uusnatsien musiikki ja musiikkitapahtumat tulee myös nähdä ennen kaikkea oireena, jonka kitkeminen ei puutu itse ääriliikehdintään ja sen juurisyihin. Samaan aikaan tietyt perus- ja ihmisoikeuksien alaan kohdistuvat rajoitukset voivat kuitenkin olla hyväksyttäviä ja tarpeen muun muassa muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi. Uusnatsien avoimen rasisetiset ja väkivaltaa sekä vihaa lietsovat tapahtumat paitsi luovat turvattomuuden tunnetta myös ovat omiaan loukkaamaan muiden ihmisten perus- ja ihmisoikeuksia, kuten yhdenvertaisuutta, joiden toteutuminen julkisen vallan on perustuslain 22 §:n mukaisesti turvattava.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko viranomaisilla syytä tai mahdollisuuksia puuttua tilaisuuksiin, joissa avoimesti lietsotaan rotuvihaa ja syrjintää vähemmistöjä kohtaan,

onko poliisilla aihetta epäillä Tuusniemellä järjestetyn tapahtuman järjestäjiä tai esiintyjiä rikoksesta, kuten kiihottamisesta kansanryhmää vastaan ja

voidaanko hakaristilippujen esillä pitoa ja muuta vastaavan symboliikan esittämistä itsessään pitää kiihottamisena kansanryhmää vastaan?

Helsingissä 2.9.2020

Matti Semi vas